

Modtagelse, han der fik, saa varm, at det maaske kan vare længe, inden han atter indlader sig paa at komme til Husmændenes Sendemandsmøder. Saa havde den højtærede Minister saa meget imod, at jeg talte Politik ved Husmandsfester. Det kommer den højtærede Minister nu til at overlade til mig; saa stor en Mand er han endnu ikke bleven, at han kan øve Censur over de Emner, vi maa tale om, naar vi komme til Fester. I øvrigt er der det mærkelige ved den Sag, at Husmændene i stadig højere Grad interessere sig for Politik. Jeg skal f. Eks. nævne, at man i jydsk Husmandskredse havde indbudt til en Fæst i Grejsdalen sidste Sommer, hvor Husmændene fra forskellige Valgkredse, Vejle-, Kolding- og Givekredsen vare Indbydere. De bad mig komme til Stede for at tale; de havde bedt mig om forud at opgive det Emne, jeg vilde tale om. Jeg havde tilbudt dem at ville tale om et af to Emner, som de kunde vælge mellem, det ene var om „Ungdomsskoler“, Skoler for den konfirmerede Ungdom, og det andet skulde være „Ukrudtet paa vore Marker og i vor Politik“. Husmændene valgte det sidste; det var det, de helst vilde høre noget om. Inden jeg gik op paa Talerstolen, kom en af de ledende Husmænd til mig og sagde: „Glem nu endelig ikke at tale om Ukrudtet i vor Politik, for det er meget værre end Ukrudtet omkring paa vore Marker.“ Det var altsaa netop Politikken, de ønskede at høre noget om. Stillingen er den, at jeg desværre ikke er i Stand til at imødekomme alle de Anmodninger, jeg har faaet sidste Sommer om at komme ud at tale for Husmændene, navnlig om dette Emne. Det er interessant, naar man kommer til Husmandsmøderne, at træffe Førere for Husmændene, der staa frem og sige f. Eks. følgende: „Jeg har hidtil fulgt Regeringspartiets Politik, men nu er jeg færdig med det Parti, jeg kan ikke følge dem længere“, og vedkommende Husmand føjede saa til: „Nu staa jeg hjemløs i Politik, nu skal jeg se at finde mig et nyt Parti, et nyt Sted; men Regeringspartiet er jeg færdig med.“ Det er ogsaa saare naturligt, at de ere det, og at de ikke kunne følge Regeringspartiet paa de Veje, det er inde paa. Nu kan det for øvrigt ikke gøre Regeringspartiet saa meget, at

Husmændene slaa sig fra det, thi Regeringspartiet har jo faaet nye Venner i Greverne og Godsejerne, de troppe op og ere ved at blive Kærnetropperne indenfor Regeringspartiets Rækker. Derved faar det en Erstatning for de Husmænd, der gaa bort fra dem. I de Aar, Husmandsbevægelsen arbejdede sig frem, var det under Modvind og megen Modgang. Jeg tror nok, at jeg tør sige, at den bedste Agitator for Husmandsorganisationen var Ole Hansen. Husmænd have fortalt mig, at hver Gang Ole Hansen og jeg havde haft et skarpt Sammenstød her i Rigsdagen, strømmede nye Medlemmer ind i Husmandsforeningerne, og den nuværende højtærede Landbrugsminister gaar akkurat i Ole Hansens Fodspor, en bedre Agitator til at banke Husmændene sammen og drive deres Foreninger i Vejret gives der ikke; det kan ikke gøres bedre end ved den Maade, hvorpaa den nuværende højtærede Landbrugsminister træder op, end ved dette, at han saa bestemt modsætter sig Forslag som dem, vi her have stillet. Det er noget, der vækker Husmændene til Eftertanke. Se nu f. Eks. Foredragsbevillingerne, som Husmændene have sat megen Pris paa, og som den højtærede Landbrugsminister saa bestemt modsætter sig. Ved det Møde i Grejsdalen var der en Husmand, der sagde til mig: „Jeg forstaaer nok, hvorfor Landbrugsministeren ikke vil give os disse Penge; han er bange for, at vi Husmænd blive for kloge, naar vi komme hen og høre disse Foredrag“. Det var nu den Mands Syn paa Sagen, og jeg tror ikke, han saa saa forfærdelig meget fejl paa den Sag... (Landbrugsministeren [Anders Nielsen]: Han var altsaa ikke klogere!) ... Hvad var han ikke? (Landbrugsministeren [Anders Nielsen]: Han var altsaa ikke klogere, end at han kunde sige saadant noget!) ... Han var klog nok; det var en meget forstandig Mand.

Paa samme Maade stiller Forholdet sig med Hensyn til Forslaget om at yde Driftslaan til Husmænd; det drejer sig i Virkeligheden ikke om noget nævneværdigt for Statskassen, at yde Driftslaan til et Beløb af 200,000 Kr., idet Staten højst kan tabe $\frac{1}{2}$ pCt.; det vil sige et Rentetab paa 1,000 Kr. om Aaret, og ved en Sum af 200,000 Kr. kan man i Løbet af de kom-